

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iunie 2020, în cauza penală în privința lui,

*Frolov Serghei XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 02.04.2018 – 05.12.2019

instanța de apel: 17.02.2020 – 02.06.2020

instanța de recurs: 13.08.2020 – 25.11.2020

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 05 decembrie 2019, Frolov Serghei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2), lit. d), e), f) Cod penal, și i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În privința inculpatului Frolov Serghei a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv, executarea pedepsie urmând a fi calculată din ziua reținerii inculpatului, cu includerea în termenul de pedeapsă a termenului reținerii și aflării în arest preventiv de la 11.12.2017, ora 09:00 până la 09.02.2018, ora 09:00.

A fost anunțat în căutare inculpatul Frolov Serghei, iar executarea sentinței în această parte a fost pusă în sarcina Inspectoratului de Poliție Cahul, fiind menționat că se execută imediat.

A fost respinsă cererea procurorului privind încasarea sumei de 1 808 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciare.

A fost încasat de la Frolov Serghei în beneficul părții vătămate Valiuh Victoria suma de 1500 lei, cu titlu de prejudiciu material.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Frolov Serghei urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane prin atac tâlhăresc, la XXXXX aproximativ la ora 20:00, a pătruns în domiciliul lui Valiuh Victoria, născută în XXXXX, amplasat în s. XXXXX, r. XXXXX, prin urmare a aplicat în privința ultimei violența periculoasă pentru viață și sănătate, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii, picioarele și cu un băț în regiunea capului, pieptului și pe alte părți ale corpului, la fel i-a legat victimei gura cu o petică ca ultima să nu poată chema după ajutor, apoi a continuat să-i aplice lovituri pe corp cerând de la ea bani, ulterior a sustras în mod deschis de la Valiuh Victoria suma de 1 500 lei și a dispărut de la locul infracțiunii, astfel cauzând ultimei vătămare corporală și prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 1 500 lei.

Acțiuni care au fost încadrate în baza art. 188 alin. (2), lit. d), e), f) Cod penal, conform indicilor calificativi: „tîlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșit prin pătrundere în locuință, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Boghean Dumitru prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului, în beneficiul statului a sumei de 1 808 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 143, art. 227, art. 229 Cod de procedură penală, circumstanțe ce denotă că, refuzul instanței de a recupera cheltuielile judiciare din contul inculpatului, este neîntemeiat, deoarece inculpatul a fost eliberat total de la plata acestor cheltuieli, nefiind prezentate careva dovezi că ultimul ar avea careva persoane la întreținere sau că nu are alte venituri.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iunie 2020, apelul procurorului a fost respins, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a determinat circumstanțele de

fapt și de drept și just a făcut concluzia că fapta penală reținută în culpa lui Frolov Serghei este cea prevăzută de art. 188 alin. (2), lit. d), e), f) Cod penal, conform indicilor calificativi: „tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșit prin pătrundere în locuință, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”. Așa cum, Frolov Serghei urmărind scopul sustragerii deschise a bunuri.

Instanța de apel a reținut că procurorul nu contestă circumstanțele de fapt constatate de instanța de fond și nici calificarea faptelor imputate lui Frolov Serghei, dar este rezervat asupra soluției instanței de fond cu privire la respingerea cererii privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 1 808 lei.

La fel, instanța de apel atestă că procurorul indică că inculpatul conform prevederilor art. 229 Cod de procedură penală, trebuie să recupereze statului mijloacele financiare cheltuite în cadrul procesului penal.

Menționează instanța de apel că la materialele dosarului sunt anexate rapoartele de expertiză efectuate pe prezenta cauză penală, însă partea acuzării nu a prezentat probe din care să se desprindă că a fost achitată suma de 1 808 lei, cine a suportat cheltuielile pentru efectuarea expertizelor menționate.

În conformitate cu art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016, pentru efectuarea expertizei, este suficientă prezentarea prealabilă de către ordonatorul expertizei a unei garanții privind plata acesteia, care ulterior urmează a fi achitată de către ordonatorul expertizei. Deci, este necesară efectuarea și demonstrarea efectuării plății pentru expertiza realizată, de către ordonatorul expertizei.

Instanța de apel indică că, procurorul solicită încasarea sumei de 1 808 lei, care ar fi achitată pentru efectuarea expertizelor, însă acuzatorul de stat în instanța de apel nu a putut răspunde de cine a fost achitată suma dată, și de către cine anume, deci nu a fost confirmat că aceste cheltuieli ar fi fost suportate de cineva, dar se solicită încasarea sumei date în beneficiul statului.

Deci, nefiind prezentate acte contabile, care ar demonstra suportarea cheltuielilor judiciare invocate, just a conchis prima instanță că cererea acuzatorului cu privire la încasarea sumei de 1 808 lei, este neîntemeiată.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul procurorului privind necesitatea încasării sumei în mărime de 1 808 lei așa cum, suma dată nu se include în prevederile art. 227- 229 Cod de procedură penală,

nefiind demonstrat faptul suportării acestor cheltuieli, nu pot fi solicitate și nu pot fi puse pe seama inculpatului.

Astfel, instanța de apel a notat că, prima instanță corect a ajuns la concluzia că în cadrul urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare care ar putea fi încasate de la inculpat. Deci, chiar dacă inculpatul ar dispune de mijloace financiare, acest fapt nu este temei ca suma de 1 808 lei să fie încasate din contul său așa cum, cele menționate în ansamblu denotă că nu există temeiuri ca acestea să fie puse pe seama inculpatului.

5. Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iunie 2020, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care, invocând temeiurile prevăzute de *art. 427 alin. (1) pct. 6* Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- concluzia instanței de apel, precum că, nefiind prezentate acte contabile, care ar demonstra suportarea cheltuielilor judiciare invocate, care a stat la baza respingerii solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare - este neîntemeiată, or faptul achitării sau achitării ulterioare expertizelor judiciare efectuate, nu poate fi valorificat ca motiv pentru eliberarea inculpatului Frolov Serghei de plata cheltuielilor judiciare suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal;

- efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- conform Legii nr.316 din 22.12.2017, alin.(2) din art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată. Iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către Frolov Serghei a infracțiunii;

- practica CEDO denotă faptul, că persoana recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii urmează să suporte cheltuielile judiciare (cazul Croissant vs Germania din 25.09.1992 , nr.13611/88, &33-37);

- cheltuieli legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară;

- la soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului;

- instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpatul sumei de 1808 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art.397 pct.5) și art.416 Cod de procedură penală. Astfel, instanța de apel, nu a soluționat corect chestiunea legată cu cheltuieli judiciare.

6. Referințe asupra recursului declarat, nu au fost depuse.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La caz se constată că procurorul a declarat recurs în termenul legal prevăzut.

Din textul recursului Colegiul penal constată că, recurentul a indicat în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expunându-și dezacordul cu decizia instanței de apel privind soluționarea cererii de încasare a cheltuielilor judiciare.

Sub acest aspect Colegiul penal consideră că, recurentul în susținerea temeiului de drept indicat, nu a adus o argumentare de fapt și de drept, suficientă pentru a impune necesitatea casării deciziei instanței de apel în această parte, or, instanța s-a expus argumentat și motivat asupra cerinței părții acuzării cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, solicitare ridicată spre soluționare și în prezentul recurs ordinar,

bazându-și soluția privind respingerea apelului procurorului în această parte, pe prevederile art. 227- 229, art. 143 Cod de procedură penală precum și potrivit art. 75 din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența constantă a CtEDO.

În acest sens, Colegiul penal face trimitere la pct. 37 a hotărârii în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, în care s-a statuat că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul penal apreciază critic alegațiile recurentului cu privire la faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei, nu a ținut cont de prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, or, instanța de apel a reținut corect circumstanțele suportării cheltuielilor judiciare, care nu urmează a fi puse în sarcina inculpatei, întrucât acestea sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și sunt cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, dar nu cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală.

Atât timp cât statul are obligația, în sensul art. 6 CEDO, de a dovedi vinovăția persoanei trasă la răspundere penală în conformitate cu prevederile art. 24, 56 Cod de procedură penală, prin intermediul agenților săi, care la rândul lor, conform art. 96, 97 Cod de procedură penală, au sarcina probațiunii, legea penală îi garantează acuzatului dreptul la prezumția nevinovăției prin prisma art. 8 Cod de procedură penală, liberându-l de obligația de a-și demonstra nevinovăția, raționament care își găsește aplicabilitate și în raport cu orice chestiune conexă, necesară pentru demonstrarea vinovăției inculpatei, cum este efectuarea la caz a raportului de expertiză judiciară nr. X din 21.12.2017(f.d.60, vol. I) și a raportului de expertiză judiciară nr. X din 26.01.2018(f.d.68-69, vol. I) (1808 lei).

Astfel, dispunerea de către organul de urmărire penală a efectuării expertizelor, a fost o acțiune indispensabilă procesului penal, or, la acea etapă inculpatul beneficia de prezumția nevinovăției, care îl libera de obligația de a-și demonstra nevinovăția, așadar ultimul neavând careva îndatoriri pecuniare față de dispozițiile și acțiunile organului de urmărire

penală, care în virtutea legii are obligația de a acumula probe pentru stabilirea adevărului pe caz, iar punerea în sarcina persoanei recunoscute vinovate de comiterea unei infracțiuni, a achitării cheltuielilor judiciare pentru acțiunile organului de urmărire penală, nu poate fi reținută atât timp cât legea procesual-penală reglementează clar și explicit acest aspect, având un efect imperativ.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță, cazul de casare invocat de către recurent ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează că, argumentele invocate de recurent sunt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Frolov Serghei XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 24 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie